

תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 4), התש"ף-2020

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם,

1. מתוקף הסמכות הקבועה בסעיף 39 לחוק- יסוד: הממשלה, להתקין תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 4), התש"ף-2020, בנוסח שלהלן.
2. בהתאם להוראות סעיף 39 האמור, להניח את התקנות על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן.
3. התקנות תיכנסנה לתוקף עם פרסומן ברשומות.

א. שם התקנות המוצעות

תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 4), התש"ף-2020

ד ב ר י ה ס ב ר

בהחלטת ממשלה מס' 4908 מיום 20 במרץ 2020 אישרה הממשלה את תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020, לפיהן במקום עבודה רשאי המעסיק לאפשר שהייתם של 10 עובדים או עד 30 אחוזים ממצבת העובדים לפי הגבוה מביניהם, בו זמנית במקום העבודה, במטרה למנוע מפגש של עובדים רבים באותו מקום עבודה, ובכך לשמור על בריאותם ולהפחית את הסיכון של התפשטות המחלה בקרב העובדים ובקרב הציבור. במסגרת התקנות נקבעו שיעורים שונים למספר מעסיקים מן המגזר הציבורי ומהמגזר הפרטי בהתבסס על תחום עיסוקם.

בהחלטת ממשלה מס' 4946 מיום 31 במרץ 2020 הורתה הממשלה על החמרת ההגבלות על עבודה כך שברירת המחדל בשוק הפרטי, עבור מקומות עבודה שאינם גופים שעוסקים בעבודות תשתית ובעבודות בינוי, ושאינם מפעלים למתן שירותים קיומיים או מפעלים בתחומים המפורטים בתוספת תעמוד על 15 אחוזים. עם זאת, נקבע כי מעסיק רשאי להודיע למנהל הכללי של משרד הכלכלה כי הוא נדרש לאפשר למספר רב יותר של עובדים, ולא יותר מ-30 אחוזים, לשהות במקום העבודה בו זמנית וזאת בשל העובדה ששהותם של עובדים אלה במקום העבודה חיונית להמשך הפעילות השוטפת של הגוף. עוד נקבעו מגבלות בנוגע לנוכחות של עובדי מעטפת, שאינם עוסקים בליבת העבודה של המעסיק במפעלים בעלי היתר מיוחד להעסקת עובד בשעות המנוחה.

לאור הנתונים העדכניים בדבר התפשטות נגיף SARS-COV-2 ובריאות הציבור, ולטובת האצת הפעילות הכלכלית במשק ושמירה על תפקודו, תוך שמירה על בריאות העובדים והציבור, מוצע להקל את ההגבלות על ענפי התעשייה, ייצור והשירותים. כך, מוצע כי במקום עבודה כאמור במגזר הפרטי, רשאי המעסיק לאפשר שהייתם של 10 עובדים או עד 30 אחוזים ממצבת העובדים לפי הגבוה מביניהם, בו זמנית במקום העבודה. עם זאת, מגבלה זו לא תחול על מעסיק אשר מינה ממונה על ענייני קורונה שתפקידו לפעול ליישום הכללים שלהלן וכן יידע את עובדיו בדבר אמצעי הזהירות הנדרשים באמצעות הצבת שילוט:

1. ישאל את הנכנסים שאלות להערכת סיכויי הדבקה.
2. יודא כי יישמר מרחק של שני מטרים בין אדם לאדם וכי העובדים יחבשו מסיכות שלא במשרד הפרטי שלהם.
3. יקצה ציוד אישי קבוע לכל עובד או לחלופין יודא שהציוד הקיים יעבור חיטוי לפני העברתו לעובד אחר.
4. יסדיר ביצוע של מדידת חום באמצעי שאינו פולשני לנכנסים למקום העבודה.
5. יודא שעובד יבצע את עבודתו בחדר קבוע, בכפוף למגבלה של מספר העובדים הרשאים להימצא באותו חדר, בהתאם לגודלו.
6. יקפיד שעובד יאכל וישתה בחדרו הקבוע.
7. יאפשר לעובדים אשר יכולים לבצע את עבודתם שלא במקום העבודה, לבצעה מחוץ למקום העבודה.
8. ינהל רישום ממוחשב, ככל שניתן, ובו הפרטים הנדרשים כמפורט.
9. יודא כי כל עובד יעבוד, ככל האפשר, מול ספקים קבועים.
10. במקרה שבו מעסיק מפעיל שירות הסעות למקום העבודה וממקום העבודה, הוא ישבץ ככל האפשר, את אותה קבוצת עובדים יחד באותה הסעה.
11. מעסיק במקום עבודה שבו מועסקים בדרך כלל עובדים במשמרות, ישבץ, ככל האפשר, את אותה קבוצת עובדים יחד באותה המשמרת.
12. מעסיק לא יאפשר כניסה של עובד למקום העבודה ושהייה של עובד במקום עבודה, שגילו מעל גיל 67 אלא אם שהותו במקום העבודה התאפשרה בזמן כלשהו, החל מתחילת ההגבלות על מקומות העבודה, ביום 22 במרס 2020.

בנוסף, המנהל הכללי והממונה על ענייני קורונה באותו מקום עבודה יחויבו לחתום על הצהרה לפיה הם מתחייבים כי מקום העבודה עומד בכלל התנאים המתוארים לעיל.

לעניין קבלת קהל, מעסיק אשר עומד בכלל התנאים האמורים יהיה רשאי לאפשר קבלת קהל בהתקיים שני תנאים נוספים, לפיהם לא ניתן לקבל את השירות מרחוק באמצעים חלופיים, לרבות באמצעות אמצעים דיגיטליים, ולא תותר כניסה למקום העבודה של יותר משני לקוחות לכל עובד שתפקידו מתן שירות ללקוחות.

במקרה שבו קבע ראש השירות או רופא מחוזי כי אחד העובדים של מעסיק שחלות עליו הוראות תקנה זו נדבק בנגיף הקורונה במקום העבודה, יורה על סגירת מקום העבודה, כולו או חלקו, לתקופה שתסתיים לכל המאוחר עם

סיום החקירה האפידמיולוגית על ידי משרד הבריאות. עם סיום החקירה כאמור ייפתח מקום העבודה ויחולו על המעסיק ההגבלות הכלליות בדבר 10 עובדים או 30 אחוזים ממצבת העובדים, אלא אם כן יעמוד המעסיק בתנאים שלעיל ובתנאים נוספים שיורה לו ראש השירות או רופא מחוזי, אם יורה.

מאחר שהחל ממועד תחילת התקנות ישובו לפעילות מסגרות החינוך המיוחד, מוצע להעלות את מכסת העובדים של משרד החינוך שרשאים להגיע למקום העבודה מ-30 אחוזים ל-57 אחוזים.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

אין

תקציב

אין

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של משרד האוצר מצורפת.

סיווגים*

סיווג ראשי: חקיקה ממשלתית
תחום פעולה עיקרי: אחר

חתימת השר המגיש

שר האוצר

ב. להלן נוסח טיוטת התקנות המוצעות:

**תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה
החדש) (תיקון מס' 4), התש"ף-2020**

בתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה¹, מתקינה הממשלה
תקנות חירום אלה:

תיקון תקנה 1 1. בתקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום
התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020² (להלן – התקנות העיקריות),
בתקנה 1-

(1) בהגדרה "עובד" בפסקה (2), אחרי "עובד לקידום נוער ברשות מקומית"
יבוא "עובד במערך החינוך המיוחד";

(2) ההגדרה "עובד מעטפת" – תימחק.

תיקון תקנה 2 2. בתקנה 2 לתקנות העיקריות –

(1) בתקנת משנה (א), במקום "15 אחוזים" יבוא "30 אחוזים" והסיפה החל
במילים "על אף האמור" – תימחק;

(2) בתקנת משנה (ב), אחרי פסקה (7) יבוא:

"(7א) משרד החינוך – 57 אחוזים ממצבת העובדים";

(3) בתקנת משנה (ג)(2), במקום "15 אחוזים" יבוא "30 אחוזים" והסיפה
החל במילים "על אף האמור" – תימחק;

(4) בתקנת משנה (ו), אחרי "בתקנת משנה (ב)" יבוא "למעט מפעל תומך
ביטחון";

(5) תקנת משנה (ו1) – בטלה;

(6) בתקנת משנה (ז), במקום "בתקנות משנה (א) עד (ו1)" יבוא "בתקנות
משנה (א) עד (ו)";

(7) בתקנת משנה (י)(2), אחרי "בתוספת" יבוא "הראשונה" והסיפה החל
במילים "ובלבד שצמצם" – תימחק;

(8) תקנת משנה (יא) – בטלה.

ביטול תקנה 2א 3. תקנה 2א לתקנות העיקריות – בטלה.

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 158
² ק"ת התש"ף, עמ' 820

"הקלות למעסיק ב.22. (א) מעסיק שחלות עליו תקנות משנה (א) או (ג)(2) של תקנה 2 וכן מעסיק שהוא מפעל תומך ביטחון שחלה עליו תקנת משנה (ב)(7) של תקנה 2, רשאים, על אף האמור באותן תקנות משנה, לאפשר שהייה בו זמנית של עובדים במקום העבודה מעבר למספר העובדים המרבי המותר לשהייה בו זמנית, בהתקיים כל אלה :

(1) המעסיק מינה ממונה שיהיה אחראי על שמירת הכללים המפורטים בתוספת השנייה (בסעיף זה – ממונה על ענייני קורונה);

(2) המעסיק יידע את עובדיו לגבי הכללים המפורטים בתוספת השנייה באמצעות הצבת שילוט לעניין זה במקום העבודה, במקום בולט לעין;

(3) המנהל הכללי של מקום העבודה והממונה על ענייני קורונה באותו מקום עבודה חתמו על הצהרה בנוסח הקבוע בתוספת השלישית.

(ב) הודיע מעסיק שמתקיים לגביו האמור בתקנת משנה (א), לעובדו, כי אינו רשאי להגיע למקום העבודה בשל הכללים המפורטים בתוספת השנייה, לא יגיע העובד למקום העבודה.

(ג) על אף הוראות תקנה 2(12), מעסיק שמתקיים לגביו האמור בתקנת משנה (א), רשאי לאפשר כניסת לקוחות למקום העבודה, אם לא ניתן לספק את השירות מרחוק באמצעים חלופיים, לרבות באמצעות אמצעים דיגיטליים, ובלבד שלא תורשה כניסה של לקוחות למקום העבודה ביחס של יותר משני לקוחות בו זמנית לכל עובד שתפקידו מתן שירות ללקוחות.

(ד) הוראות תקנה 2(ח) לא יחולו על מעסיק שמתקיים לגביו האמור בתקנת משנה (א).

(ה) קבע ראש השירות או רופא מחוזי כי אחד העובדים של מעסיק שחלות עליו הוראות תקנה זו נדבק בנגיף הקורונה במקום העבודה, יורה על סגירת מקום העבודה, כולו או חלקו, לתקופה שתסתיים לכל המאוחר עם סיום החקירה האפידמיולוגית על ידי משרד הבריאות; עם סיום החקירה כאמור ייפתח מקום העבודה ויחולו על המעסיק הוראות תקנה 2(א), אלא אם כן יעמוד המעסיק בתנאים הקבועים בתקנת משנה (א) ובתנאים נוספים שיורה לו ראש השירות או רופא מחוזי, אם יורה; לעניין זה, "ראש השירות" ו-"רופא מחוזי" - כהגדרתם בצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020.

5	תיקון תקנה 5	בתקנה 5 לתקנות העיקריות בסופה יבוא :
		"(6) תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020."
6	תיקון תקנה 6	בתקנה 6 לתקנות העיקריות, במקום "עד יום כ"ה בניסן התש"ף (19 באפריל 2020) בשעה 06:00 יבוא "עד יום ו' באייר התש"ף (30 באפריל 2020)".
7	תיקון התוספת והוספת תוספת שניה ותוספת שלישית	בתוספת לתקנות העיקריות, בכותרת, אחרי "תוספת" יבוא "ראשונה", ואחריה יבוא :

"תוספת שנייה

(תקנה 2ב)

(1) המעסיק מקיים באותו מקום עבודה את האמור בתקנה 3א(1)(א), (2) ו- (3) לתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020³ ובסעיף 3ה(ג)-ו(1ג) לצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020⁴ ;

(2) המעסיק הסדיר ביצוע של מדידת חום באמצעי שאינו פולשני לנכנסים למקום העבודה ; בוצעה מדידת חום כאמור, לא תותר כניסת אדם עם חום גוף של 38 מעלות צלזיוס ומעלה ;

(3) בעבודה משרדית ובכפוף למגבלות האמורות בפרט (1) לתוספת זו, יבצע כל עובד את עבודתו בחדר קבוע ולא ישהו באותו חדר בו זמנית מספר עובדים העולה על המספר כמפורט להלן, לפי העניין :

(א) בחדר שגודלו עד 20 מטרים רבועים - שני עובדים, או מספר גדול יותר של עובדים אם בין עובד לעובד ישנה מחיצה שנועדה למנוע העברת רסס מאדם לאדם ;

(ב) בחדר שגודלו עולה על 20 מטרים רבועים - עד חמישה עובדים או מספר גדול יותר של עובדים אם בין עובד לעובד ישנה מחיצה שנועדה למנוע העברת רסס מאדם לאדם ;

(ג) על אף האמור בפרטי משנה (א) ו-(ב) - ניתן לקיים בחדר פגישה מקצועית של עד 8 עובדים בחדר שגודלו עולה על 20 מטרים רבועים.

(4) אכילה או שתיה תתבצע, ככל האפשר, בחדרו הקבוע של העובד.

(5) המעסיק יאפשר, ככל הניתן, לעובדים אשר יכולים לבצע את עבודתם שלא במקום העבודה, לבצעה מחוץ למקום העבודה.

(6) מעסיק ינהל רישום, ככל האפשר באופן ממוחשב, של כל אלה :

(א) מספר הלקוחות והספקים השוהים במקום העבודה ;

(ב) מספר התשאולים שביצע לפי תקנה 3א(1) לתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 ומדידות החום שביצע לפי פרט (2) לתוספת זו, וכן מספר האנשים שלא הותרה כניסתם למקום העבודה בעקבות תשאול או מדידת חום כאמור ;

(7) כל עובד יעבוד, ככל האפשר, מול ספקים קבועים.

³ ק"ת התש"ף, עמ' 812.
⁴ ק"ת התש"ף, עמ' 516.

(8) מעסיק שמפעיל שירות הסעות למקום העבודה וממקום העבודה, ישבץ ככל האפשר, את אותה קבוצת עובדים יחד באותה הסעה.

(9) מעסיק לא יאפשר כניסה של עובד שגילו 67 שנים או יותר למקום העבודה ושהייה של עובד כאמור במקום עבודה, אלא אם כן אותו עובד שהה במקום העבודה בתקופה שמיום כ"ו באדר התש"ף (22 במרס 2020) עד יום כ"ד בניסן התש"ף (18 באפריל 2020), כולה או חלקה.

תוספת שלישית

(תקנה 2ב(א)(3))

התחייבות בדבר יישום הכללים הנדרשים בתוספת השנייה לתקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020

שנערכה ונחתמה ב _____ ביום _____ בחודש _____ שנת _____

על ידי _____

ת.ז. _____

המכהן כמנהל כללי / ממונה על ענייני קורונה (יש להקיף)

ב _____ (להלן: "מקום העבודה")

1. הנני מצהיר ומתחייב לעשות ככל האפשר כדי להבטיח כי במקום העבודה נשמרים כל הכללים המפורטים בתוספת השנייה לתקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן - הכללים).

2. הנני מודע לחובתי לעשות ככל האפשר כדי לקיים את הכללים ואכיפתם במקום העבודה לטובת שמירה על בריאות הציבור.

3. ולראיה באתי על החתום:

_____ חתימה

_____ ב _____ התש _____ (_____ ב _____ 2020)

(חמ 5993-3)

בנימין נתניהו

ראש הממשלה

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

אישור תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 4), התש"ף-2020, אישור תקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בשל נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 2), התש"ף-2020 ותיקון החלטת ממשלה מס' 4910 מיום 20.3.2020 בענין היערכות המגזר הציבורי לעבודה במתכונת חירום בתקופת משבר נגיף הקורונה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 4), התש"ף-2020 -

בהחלטת ממשלה מס' 4908 מיום 20 במרץ 2020 אישרה הממשלה את תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020, לפיהן במקום עבודה רשאי המעסיק לאפשר שהייתם של 10 עובדים או עד 30 אחוזים ממצבת העובדים לפי הגבוה מביניהם, בו זמנית במקום העבודה, במטרה למנוע מפגש של עובדים רבים באותו מקום עבודה, ובכך לשמור על בריאותם ולהפחית את הסיכון של התפשטות המחלה בקרב העובדים ובקרב הציבור. במסגרת התקנות נקבעו שיעורים שונים למספר מעסיקים מן המגזר הציבורי ומהמגזר הפרטי בהתבסס על תחום עיסוקם.

בהחלטת ממשלה מספר 4946 מיום 31 במרץ 2020 הורתה הממשלה על החמרת ההגבלות על עבודה כך שברירת המחדל בשוק הפרטי, עבור מקומות עבודה שאינם גופים שעוסקים בעבודות תשתית ובעבודות בינוי, ושאינם מפעלים למתן שירותים קיומיים או מפעלים בתחומים המפורטים בתוספת תעמוד על 15 אחוזים. עם זאת, נקבע כי מעסיק רשאי להודיע למנהל הכללי של משרד הכלכלה כי הוא נדרש לאפשר למספר רב יותר של עובדים, ולא יותר מ-30 אחוזים, לשהות במקום העבודה בו זמנית וזאת בשל העובדה ששהותם של עובדים אלה במקום העבודה חיונית להמשך הפעילות השוטפת של הגוף. עוד נקבעו מגבלות בנוגע לנוכחות של עובדי כי עובדי מעטפת, שאינם עוסקים בליבת העבודה של המעסיק במפעלים בעלי היתר מיוחד להעסקת עובד בשעות המנוחה.

לאור הנתונים העדכניים בדבר התפשטות נגיף SARS-COV-2 ובריאות הציבור, ולטובת האצת הפעילות הכלכלית במשק ושמירה על תפקודו, תוך שמירה על בריאות העובדים והציבור, מוצע להקל את ההגבלות על ענפי התעשייה, ייצור והשירותים. כך, מוצע כי במקום עבודה רשאי המעסיק לאפשר שהייתם של 10 עובדים או עד 30 אחוזים ממצבת העובדים לפי הגבוה מביניהם, בו זמנית במקום העבודה. עם זאת, מגבלה זו לא תחול על מעסיק כאמור ומעסיק תומך מפעל ביטחון, אשר מינה ממונה על ענייני קורונה שתפקידו לפעול ליישום הכללים במפורט בדברי ההסבר לתקנות וכן יידע את עובדיו בדבר אמצעי

הזהירות הנדרשים באמצעות הצבת שילוט (להלן – **הכללים החדשים**). במסגרת זו מוצע לקבוע כי מעסיק כאמור לא יאפשר כניסה של עובד למקום העבודה ושהייה של עובד במקום עבודה, שגילו מעל גיל 67 אלא אם שהותו במקום העבודה התאפשרה בזמן כלשהו, החל מתחילת ההגבלות על מקומות העבודה, ביום 22 במרס 2020.

עוד מוצע לקבוע כי במקרה שנודע למעסיק כי במקום העבודה שהה חולה יסגור את מקום העבודה, כולו או חלקו, עד לביצוע חיטוי במקום.

בנוסף, מוצע כי מעסיק יידרש לסגור את מקום העבודה אם נודע לו כי אחד מעובדיו נדבק בוירוס הקורונה במקום העבודה, וזאת עד לתום החקירה האפידמיולוגית על ידי משרד הבריאות. עם סיום החקירה כאמור ייפתח מקום העבודה ויחולו על המעסיק ההגבלות הכלליות בדבר 10 עובדים או 30 אחוזים ממצבת העובדים, אלא אם כן יעמוד המעסיק בתנאים שנקבעו במסגרת התקן המחמיר ובתנאים נוספים שיורה לו ראש השירות או רופא מחוזי, אם יורה.

בנוסף, מאחר שהחל ממועד תחילת התקנות ישובו לפעילות מסגרות החינוך המיוחד, מוצע להעלות את מכסת העובדים של משרד החינוך שרשאים להגיע למקום העבודה מ-30 אחוזים ל-57 אחוזים.

תקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בשל נגיף הקורונה החדש)(תיקון מס' 2), התש"פ-2020 -

ביום 18 במרס 2020 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין מדינת ישראל ומעסיקים נוספים מהמגזר הציבורי ובין הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן – **ההסתדרות**), בעניין יציאה לחופשה של עובדים במגזר הציבורי, שאינם חיוניים להמשך עבודה, בעת ההגבלות בעניין נגיף הקורונה החדש, בתקופה שמיום 22 במרס 2020 עד יום 16 באפריל 2020. ההסכם האמור הוארך עד ליום 18 באפריל 2020.

בתקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש), התש"פ-2020 (להלן – **תקנות יציאה לחופשה**) החליטה הממשלה להרחיב את הוראות הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בתנאים ובסייגים שנקבעו בהן.

בנוסף לתקנות האמורות, וכמהלך משלים להן, התקבלה ביום 20 במרס 2020 החלטת הממשלה מס' 4910, שעניינה "**היערכות המגזר הציבורי לעבודה במתכונת חירום בתקופת משבר נגיף הקורונה**", על מנת לוודא עמידה בהוראות התקנות במשרדי הממשלה וביחידות הסמך ובפרט נוכח המורכבות הניהולית שנוספת בתקופה זו, ועל מנת לצמצם את חשיפת העובדים לסיכוני התחלואה. בהחלטה הונחו משרדי הממשלה ויחידות הסמך, וכן יתר יחידות המגזר הציבורי, להגדיר מראש את העובדים החיוניים במשרד או ביחידה בתקופה שבה התקנות יעמדו בתוקפן, באופן ששיעורם הכולל של העובדים החיוניים שעבודתם תותר, לא יעלה על השיעורים הקבועים בתקנות ההגבלות וכן הוראות נוספות כמפורט

בהחלטה ובכלל כך הוראות לעניין העסקת עובדים חיוניים ממקום מגוריהם. החלטה זו תוקנה בשתי החלטות ממשלה נוספות מס' 4927 מיום 25 במרס 2020 ומס' 4947 מיום 31 במרס 2020.

בהמשך לתקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בשל נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 מיום 22.3.2020 (להלן – **התקנות העיקריות**), ולאור המשך קיומן של הגבלות בריאותיות האוסרות על שהייה בו זמנית של עובדים ממשך להתקיים הצורך במתן מענה והתאמת יחסי העבודה במגזר הציבורי לצורך המשך העמידה במגבלות אלו.

ההגבלות שנקבעו כאמור ממשיכות למנוע מהצדדים ליחסי העבודה לקיים את חוזי העבודה במגזר הציבורי במתכונתם הרגילה ואוסרות על עובדים ומעסיקים במגזר הציבורי הגעה של עובדים מעל מצבת העובדים המותרת למקום עבודתם. בהתאמה, לא ניתן להמשיך ולקיים במתכונת רגילה את חוזי העבודה עם עובדים שאינם חיוניים לביצוע פעילות חיונית במקומות עבודה במגזר הציבורי.

נוכח האמור, בשים לב למגבלות הזמן והצורך לתת מענה מהיר ויעיל למצב המתמשך נחתם הסכם קיבוצי מיוחד חדש, שלפיו בתקופה שמיום 17 באפריל 2020 ועד ליום 30 באפריל 2020, עובד שמנוע מלהגיע למקום העבודה משום שאינו כלול ברשימת העובדים החיוניים ובשל מצב החירום הבריאותי, ישהה במהלך תקופת ההסכם בחופשה אשר חלקה הוא על חשבון ימי החופשה השנתית של העובד, מכל סוג שהוא, למעט ימי בחירה וחופשה פנימית, וחלקה על חשבון המעסיק.

הוראות אלה יחולו אף בעניינו של עובד שחל לגביו הסדר לפיו הוא עתיד להיעדר ממקום העבודה בתשלום במהלך החודשים יולי - אוגוסט 2020. בנסיבות כאמור, לדרישת המעסיק, ישהה העובד בחופשה בתקופת ההסכם, וחופשה זו תבוא במקום ההיעדרות לפי ההסדר האמור במהלך החודשים יולי - אוגוסט 2020 (לרבות לגבי עובד אשר ימי החופשה שלו קבועים מראש, כך שאין לו מכסה של ימי חופשת מנוחה לניצול לפי בחירתו), והכול בהתאם להוראות הסכם המשך יציאה לחופשה.

בתקנות אלו מוצע להרחיב את ההסדר האמור ביחס לכלל המגזר הציבורי (למעט גופים שהוחרגו ממנו במפורש), לרבות רשויות מקומיות, חברות ממשלתיות ועובדי המדינה עליהם לא חל הסכם המשך יציאה לחופשה, בשים לב לכך שהתכליות שמגשים ההסכם אשר פורטו בדברי ההסבר לתקנות ויפורטו להלן, מתקיימות לגבי כלל המגזר הציבורי מעבר לשירות המדינה לגבי חל ההסכם, וכן בשים לב לזכויות המיטיבות לימי חופשה להם זכאים עובדי המגזר הציבורי ביחס למגזר הפרטי.

כך, בהתאם למוצע, כלל המעסיקים במגזר הציבורי, למעט מי שהוחרג במפורש כאמור, יוציאו את עובדיהם שאינם עובדים חיוניים לחופשה שחלקה על חשבון ימי החופשה השנתית שלהם, מכל סוג שהוא, למעט ימי בחירה וחופשה פנימית, וחלקה על חשבון המעסיק. זאת, תוך שמירת זכותו של המעסיק לדרוש עבודה עבור החלק מימי החופשה

בהם הוא נושא בעלות, בהתאם לדרישתו ועד מחצית משעות התקן (ראה התוספת השניה לתקנות העיקריות - הסכם המשך יציאה לחופשה המלא) כל זאת, באופן אשר ימנע מלהכביד יתר על המידה על תקציב המדינה ולאפשר למדינה גמישות נדרשת בהיבט הכלכלי והתפעולי.

עם זאת, מוצע כי מעסיקים מסוימים, יוחרגו מהוראות הסכם המשך יציאה לחופשה אם יש למעסיק קושי כלכלי ממשי לעמוד בהוראות ההסכם או אם העובדים בגוף זכאים לחופשה שנתית לפי הוראות חוק חופשה שנתית וממילא זכאותם לימי חופשה נמוכה יותר מאשר אצל מרבית העובדים במגזר הציבורי עליהם חל הסדר מיטיב ביחס לחוק, ובלבד שהגורם שנקבע בתקנות אישר את ההחרגה.

כמו כן, מוצע כי נוכח מעמדם המיוחד, על הכנסת, לשכת בית הנשיא, מבקר המדינה וועדת הבחירות המרכזית לכנסת, על בתי המשפט ובתי הדין הדתיים הפועלים על פי חוק, יחולו התקנות העיקריות גם בתקופה החדשה, בהתאמות הנדרשות עליהן החליט הגורם המוסמך, ובלבד שהגורם המוסמך החליט להחיל את תקנות ההגבלה, בשינויים שהגוף קבע.

תיקון החלטת ממשלה מס' 4910 מיום 20.3.2020 בענין היערכות המגזר הציבורי לעבודה במתכונת חירום בתקופת משבר נגיף הקורונה

בשל התמשכות פרק הזמן לגביו חלות ההגבלות האמורות על המגזר הציבורי כמפורט לעיל, ועל מנת לאפשר לו להיערך בצורה טובה יותר להמשך התקופה, מוצע במסגרת הצעת החלטה זו לאפשר החלפה, באופן חד-פעמי, של עובדים מתוך רשימת העובדים החיוניים בעובדים שאינם כלולים ברשימת העובדים החיוניים, בשיעור שלא יעלה על 25% ממספר העובדים ברשימת העובדים החיוניים, והכל בכפוף לתנאים האמורים בהצעת ההחלטה.

כמו כן, מוצע להנחות את מנכ"ל משרד החינוך, הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר ומנכ"ל משרד ראש הממשלה לקבוע בהסכמה כללים והנחיות שיאפשרו לעובדי הוראה, במהלך תקופת החירום, לבצע עבודה ממקום מגוריהם או ממקום אחר המאפשר נגישות טכנולוגית לביצוע עבודת הוראה שלא בהתכנסות פיזית. היקף העבודה מרחוק כאמור ייקבע בהתאם לשלב החינוך ולא יעלה על שיעור של 50% מהיקף משרתו של עובד ההוראה לשנת הלימודים התש"ף, ולעניין כיתות יא' ו-יב' בהיקף הנדרש לביצוע כלל החובות והמטלות החלות עליהם בתקופת תחולתה של החלטה זו בגין שנת הלימודים התש"ף ובכלל זאת כל הכרוך בבחינות הבגרות ועבודות הגמר לשנת הלימודים התש"ף.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בהתאם לסעיף 39(א) לחוק-יסוד: הממשלה (להלן - **חוק היסוד**), במצב חירום רשאית הממשלה להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים.

על אף שהסמכות להתקין תקנות שעת-חירום מנוסחת בלשון רחבה ומקנה לממשלה שיקול דעת רחב, הפסיקה פירשה את הסמכות על דרך הצמצום (ראו בג"ץ 6971/98 **יוסף י' פריצקי**

עו"ד נ' ממשלת ישראל, נג(1) 763 (1999), ובג"ץ 2994/90 ח"כ אברהם פורז נ' ממשלת ישראל, מד(3) 317 (1990).

החובה לנהוג בריסון עצמי בהתקנת תקנות שעת חירום אף נובעת מהיותה של הממשלה ממשלת מעבר, המחויבת ממילא באיפוק ובריסון בביצוע כל פעולותיה.

על רקע מצב החירום שבו נמצאת המדינה כתוצאה מהתפשטות הנגיף, לנוכח פקיעת המגבלות הקיימות ולשינוי בהסדרים כמוצע, לא ניתן לתת מענה באמצעות הליכי החקיקה הרגילים ועל כן מוצע להתקין את התקנות האמורות.

כאמור, במסגרת תקנות הגבלת שהייה מוצע כי לגבי מעסיק שחלים לגביו הכללים החדשים שלא לאפשר כניסתו של עובד שגילו מעל 67 למקום העבודה, אלא אם שהה במקום העבודה בתקופה שתחילתה בתקופת ההגבלות בשל וירוס הקורונה, כולה או חלקה.

יוזכר כי הגיל האמור הוא גיל פרישת חובה לפי חוק גיל פרישה, התשס"ד-2004, הגיל שבהגיעו אליו ניתן לחייב עובד לפרוש מעבודתו בשל גילו. הצעה זו נועדה לאזן בין ההגנה על ציבור העובדים שלהם סיכון גבוה יותר כתוצאה מהידבקות בנגיף, לבין הצורך לאפשר המשך עבודתם במקום העבודה של עובדים חיוניים למעסיק, כך שעובד שהוגדר על ידו כעובד חיוני עד היום, יהא רשאי להמשיך ולהגיע למקום העבודה. כמובן שככל שעובד כאמור מסוגל לבצע את עבודתו מחוץ למקום העבודה יש אפשרות להעסיקו מרחוק.

עוד מוצע כי מעסיק יידרש לסגור את מקום העבודה אם נודע לו כי אחד מעובדיו נדבק בוירוס הקורונה במקום העבודה, וזאת עד לתום החקירה האפידמיולוגית על ידי משרד הבריאות. עם סיום החקירה כאמור ייפתח מקום העבודה ויחולו על המעסיק ההגבלות הכלליות בדבר 10 עובדים או 30 אחוזים ממצבת העובדים, אלא אם כן יעמוד המעסיק בתנאים שנקבעו במסגרת התקן המחמיר ובתנאים נוספים שיורה לו ראש השירות או רופא מחוזי, אם יורה. ביצוע הבדיקה נעשה על מנת לוודא שהעסק אכן פועל בהתאם להוראות המחמירות, וכדי לבחון אם יש מקום להטיל עליו הגבלות נוספות. מכל מקום, בתום הבדיקה בעל העסק יהא רשאי להפעילו בהתאם למגבלות הכלליות בדבר 10 עובדים או 30 אחוזים ממצבת העובדים, לפי הגבוה מביניהם.

באשר לתקנות בעניין הסכם המשך יציאה לחופשה החדש הרי שהוא נחתם במטרה לסייע בהמשך ההתמודדות עם נגיף הקורונה ומניעת המשך התפשטותו וכאמצעי להמשך הבטחת שמירת בריאות הציבור, ובכלל זה: בריאות העובדים במגזר הציבורי.

עוד חותר ההסכם להשגת איזון מוסכם במערכת יחסי העבודה, להתמודדות עם צמצום הפעילות ולמתן מענה כלכלי לאובדן האפשרות לבצע את חוזה העבודה הרגיל. במסגרת האיזון האמור, ומתוך ראייה כלל משקית רחבה גם יופחת העומס על מערכות הביטוח הסוציאלי במדינה (כפי שנעשה בהסכם יציאה לחופשה הראשונה) נוכח הקושי הממשי והמשמעותי, הקיים כבר היום והצפוי להמשך, בהתמודדות עם עליה דרסטית במספר הפניות אליו מצד מבוטחים.

בהתאמה, הסכם המשך יציאה לחופשה שחל על המגזר הציבורי במובנו הרחב, מכוח תקנות שעת חירום אלה, צפוי לאפשר למערכות הביטוח הסוציאלי להמשיך ולטפל בפניות שהטיפול בהן כבר החל ולהצליח לתת מענה לפניות רבות מחודש מרץ 2020 שעדיין לא טופלו כלל.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

האמור בחוות דעת זו לגבי התיקון לתקנות יציאה לחופשה ולתיקון להחלטת הממשלה בעניין היערכות המגזר הציבורי הוא על דעת היועץ המשפטי לאגף השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בכפוף לכל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

ל. ס. ר.

היועץ המשפטי, משרד האוצר

אסי מסינג

חתימה

תפקיד

שם